

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2010. MÁJUS XXI. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

BEPILLANTÁS A TEOLÓGUSOK MINDENNAPJAIBA

E diákból pap lesz, akárki meglássa!

A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet az erdélyi/partiumi református, unitárius, evangélikus egyházak lelkészképző egyeteme

Vegyes érzésekkel közeledtem a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet épülete felé. Majdnem tíz éve fejeztem be a tanulmányaimat, azóta ritkán fordultam meg ebben a több mint százéves, eklektikus stílusban megtervezett épületben. Kíváncsi voltam, mennyit változott a diákélet ez idő alatt, ezért néhány teológussal (Nánási Sámuellel, Tokár Sándorral és Vajda Gellérttel) felvettem a kapcsolatot, hogy elbeszélgessek velük.

A kapun belépve megpillantottam az ismerős, pompás díszítésű boltzatot. Csodálatos látvány tárul elé, amennyiben nem magunk elé bámulva lépjük át az intézet küszöbét. Elgondolkodtam, mennyi értékes dolog esik ki a látókörünkől egyszerűen azért, mert az állandó rohanásban mindig csak magunk elé nézünk. Nemrég egy csodálatos égi jelenségnek lehettek szemtanúi azok, akik résen voltak: egy üstökös suhant végig az égbolton. Az esemény kapcsán egy csillagásztól megkér-

dezték, hogy miért nem észlelhetünk gyakrabban ilyen égi látványosságot, az illető erre azt válaszolta: mert mindig csak a földet nézzük!

A rektor esete a számmal

A kapusszobához érve eszembe jutott egy történet, mely talán a hatvanas években esett meg, és szájhagyomány útján fennmaradt még az én diákéveimben is. Akkoriban az anyagbeszerzést nem gépkocsival oldották meg, hanem egy számár vontatta kordéval. A rektor valamilyen konferencián vett részt, amikor szegény pára kilehelte lelkét. A kapus kétségbeesetten felhívta a professzort, és ez a kérdés szaladt ki az ajkán: Rektor úr, megdöglött az intézet számára! Vegyünk másikat, vagy várjuk meg a rektor urat?

A változás első jele kissé fájdalmasan hatott belém, ugyanis a három diák lemagázott. Gyorsan megkértem őket, hogy inkább tegeződjünk: egyrészt nem vagyok annyira idős, másfelől mégiscsak kollégák volnánk.

HOVER ZSOLT

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

ÜNNEPI PÁSZTORLEVÉL

Tüzet fogjon e fásult világ

Pünkösöd megünnepeleése előtt, felhalmozódó gondok között, érdemes saját belső egyensúlyhelyzetünk érdekében, és mások vigasztalásáért, az érettünk kimondhatatlan fohászokkal esedező Lélekre összpontosítanunk. (Róm 8,26)

Pártfogónk folyamatosan vigasztal, Vigasztalónk szüntelen pártfogol bennünket. Ennek ellenére gyűlnek a leoldatlan bíncsek, a kioldatlan kötelek, az összetörhetetlen jármók. Többen vannak az éhezők és a hajléktalanok, a pompás éttermek és az ékszerdoboz-paloták árnyékában. A hitetlenek megvádolják Istent, Akiben nem hisznek, ennek ellenére félredobva meggyőződésüket mégis felelősségre vonják. A hívők többsége mintegy kiérdemelt ítéletet látnak a torz állapotokban, és csendben ki egyeznek elsősorban saját magukkal a beletörődés elítelt szenvedésével. Pünkösöd áldásainak elfogadói egyik módszert sem tekinthetik sajátjuknak. A Szent Lélek eddig is, és ezen túl még inkább, kényszerít az alig-véteknek tekinthető botlásainkkal való szembesülésre. Az „elhanyagolható” bűnök okozzák a hit elbizonytalanodását, a reménység haldoklását és a szeretet pusztulását. Ézsaiás próféta minden bajnak kezdetét abban látja, hogy „a tehetetlenség vétkéért” haragudott Isten a kiválasztottakra (Ézs 57,17). Összeszorulhat a szívünk, amikor arra gondolunk, hogy a tehetetlenséget mindig az eredménytelenség magyarázataként kezeltük önvédelmi okok miatt. Szívesen látjuk és látatjuk kívülálló akadályként, amihez – úgy mond – nincsen közünk. A próféta letépi az értelmünkre rátelepedő elsőtétítőt fátyolt. A tehetetlenség bűn, méghozzá igen alattomos és végtelenül kártékony. Amit mi felmenthető állapotnak tekintünk, az életünk mérge. A tehetetlen ember tagadja, hogy kapott lehetőséget Istentől, akár többet is. A tehetetlenség fásultságot hoz, mozgásképtelenségre kárthat, elszigetel, hátrányos helyzetbe kényszerít. Elfordít Istentől és felebaráttól.

A Lélek égi tüzet hoz. Akik a cím szerint imádkoznak – amelyet kölcsön vettünk Eriksson gyönyörű kórusművéből, azok megtapasztalják Isten csodáit. Az égő csipkebokor, amely égett, de nem emésztődött fel, előképe lehet a Szent Lélek vezetése alá került embernek. Isten akkor is és ma is megszólal, hogy el ne felejtjük, Ő a mennyei tűz, Aki felemészti a hibavallót, de megleveníti a hasznosíthatót.

Fogjon hát tüzet a fásultság, éledjenek Istennek gyermekei. Áldott legyen mindannyiunk pünkösdi ünnepe!

Nagyvárad, 2010 Pünkösöd havában.

Szeretettel,

CSÜRY ISTVÁN püspök

Veni creator Spiritus! Jövel, teremtő Szentlélek! – Áldott pünkösödöt kívánunk!

Az idősebbek még emlékeznek arra, hogy hogyan indult újra az élet a világháború után. Félve kinyitott az első bolt, döcögve elindult az első villamos. Az emberek elözönlötték a romokat és hordták a törmeléket. Munkás kezek hozzáláttak az építéshez, az újjáépítés láza égett a szemekben. Talán ez a legszemléletesebb kép, amit pünkösdről alkothatunk. A zúgó szél és a tüzes nyelvek arról beszélnek, hogy valami akkor elindult a szívekben, egy új építés kezdődött el. A Feltámadott Jézus mondta: Vegyétek a Szentlelket...

A Biblia találó képet fest a bábeli nyelzavarról. A toronyépítők egyszer csak nem értik egymás szavát. Akik együtt kezdtek, most egymás ellen fordulnak, a munkahelyből harctér, az épületből romhalmasz lesz. Ennek ellenkezője a pünkösdi. Péter apostol arámul beszél és mindenki a saját anyanyelvén érti az örömhírt. Szétszóródás helyébe egység, zavar helyébe megértés lép. Újra éled a remény és a jövő. A romok helyébe új világ épül. A Szentlélek felszakítja a szűk korlátokat, nyelvek, fajok, osztályok és nemzedékek megértik egymást. Ettől kezdve egyetlen fontos kérdés sem marad válasz nélkül. Azt mondja az Írás, hogy a Szentlélek elvezet a teljes igazságra, hogy mindenre megtanít, és mindenre emlékeztet, amire Jézus tanított. Akit a Szentlélek tanít, az tudja az élet értelmét, a szenvedés szerepét és a kereszti titkát. Körülvölünk a világ telve hangzavarral és ellentmondásokkal. A politikusok tárgyalnak és a világ mégsem megy előre, vannak szavak és vannak fülek, csak megértés nincsen, mert nincs ki figyeljen a Szentlélekre. A probléma nem akusztikai,

A LÉLEK CSENDJE

„Vegyetek Szentlelket“ (Jn 20,22b)

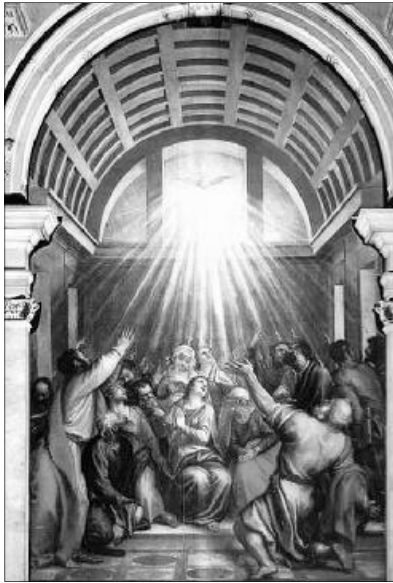
hanem bábeli, nem hiszik, nem igénylik és nem kérik a Szentlelket. A világ zűrzavarában nekünk kell pünkösdi néppé lennünk, telve igazsággal és Szentlélekkel, telve kölcsönös megértéssel és figyelemmel.

Miből is áll az ember? Emberi természetből, melyhez a mulandó anyag, az értelem tartozik és a lélek, mely önmagában és

önmagától nem halhatatlan, de Isten által válhat azzá. Ha az ember Lélek nélküli, lelketlenül él, s ez az életmód olyan, mint a madár szárny nélkül, mint a motorcsónak motor nélkül, mint az óra rugó nélkül. Az ember nem tud élni, lelkesedni, örömmel alkotni, ha szívében nincs ki vezesse, motíválja, erősítse, a jó cselekvésre buzdítsa. Jézus tudja, hogy kell életünkhöz a Lélek, ezért küldte el első Pünkösdkor, s ezzel mentette meg tanítványait a lelketlenségtől. A Szentlélek által válhat a személyiség vonzóvá, az egyéniség szeretetreméltóvá, a keresztyén életmód sugárzóvá. Ha mi az új világot, Isten országát építjük, akkor ez csakis a szívünkben munkálkodó Szentlélekből indulhat ki. A konfirmáció által pecsételtetett meg bennünk Krisztus követése, ami a Szentlélek munkálkodásának gyümölcse és ajándéka. Ezt az újjáépülést kérni lehet és elfogadni, ebben engedelmes szívvel lehet részt venni.

Drága Szentlélek, ott lebegtél a kezdet fölött, hogy a káoszról kozmosz legyen, a kozmoszban rend legyen és a szeretet legyen a rendezőelv. Lebegj most is szívünk fölött, hogy a kezdetből folytatás legyen, a szívben és életünkben rend és szeretet legyen, egy új világ, egy újjáépülés, mely minket szeretetreméltóvá és lélekkel sugárzóvá tesz. Ámen.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

Szikszi György: Pünkösdi ima

Mily csodálatos és dicsőséges dolgot cselekedtél akkor, irgalmas Isten, midőn az első keresztyén pünkösdben szent Fiad kérésére és akaratára az Ő árván maradt tanítványaira és követőire Szentlelket látható és tapasztalhatóképpen leszállítottad a magas mennyországból!

Mily csodálatos és dicsőséges dolgot cselekedtél akkor, midőn azokat az együgyű és erőtelenséget tanítványokat a reájok leszállott Szentlélek által különb-különbféle nyelveknek és csodatételeknek ajándékai- val, mennyei erővel, tudománnyal, bátorsággal felruháztad, az ő rebegő nyelvüket megoldoztad, idvességnek evangéliomát óaltalok prédikálttad és szent Fiad lelki országát felállítottad!

Mily drága és megbecsülhetetlen jót származtattál abból a többi bűnösök között énreám is, midőn Te evangéliomodat én-hozzám is elküldötted, Te idvezítődet nékem is kijelentetted és idvességnek biztos

útját feltártad! Áldott légy szent Úristen mindörökké ezekért a Te csodálatos cselekedeteidért és megbecsülhetetlen jótéteményeidért!

Minekutána azért amaz első keresztyén pünkösdben oly nagy mértékben kitöltötted a Te Szentlelket, én is a pünkösdben napján Szentlelket kérek Tetőled. Nem kérem az Ő csodatévő ajándékot, mert azok nem szükségesek az én idvességemre...

Azt kérem, hogy Ő szenteljen, jobbitson, igazgasson, erősítsen, vigasztaljon; azt kérem, hogy Ő tanítson engem imádkozni, sőt, hogy Ő maga esedezék bennem kimondhatatlan fohászokdásokkal; azt kérem, hogy szerezzon énbennem lelki örömet, Isten iránti és atyafiúi szeretetet, béketűrés, kegyességet, jóságot, hitet, alázatos-ságot, mértékletességet, és kérem, hogy vi-gyen nagyobb-nagyobb tökéletességre az én keresztyéni tiszteltemnek gyakorlásában.

Ámen.

Szentlélek nélkül

*Szentlélek nélkül
Távoli az Isten,
Krisztus a múlté,
Az evangélium holt betű,
Az egyház egyszerű szervezet,
A tekintély uralkodás,
A misszió propaganda,
Az istentisztelet emlékek fölidézése,
A keresztyén cselekvés rabszolgamorál.*

De Őbenne

*A kozmosz fölemelkedik,
És nyögve szüli az Országot,
A Föltámadott Krisztus köztünk van,
Az evangélium életerő,
Az egyház szentháromságos közösség,
A tekintély szabadító szolgálat,
A misszió pünkösdi,
A liturgia emlékezés és élővételezés,
Az emberi cselekvés isteni fénybe merül.*

(IGNATIUS ortodox metropolita, 20. század)

Az Úrnak Lelke van én rajtam... (Lk 4,18-21)

A mi mostani pünkösödünk egykor a törvényadás emléknapja és az új kenyér ünnepe volt Isten választott népe, Izráel életében. Őseink is jól tudták, hogy ilyenkor jó megállni egy kicsit. A sok nyári munka előtt ünnepelni kell. Köszöntötték az új életet, imádkoztak a bő termésért, a gyermekáldásért.

A templomban a lángnyelveket a pünkösdi rózsza szirmával helyettesítették, a Szentlélek jelképeként fehér galambot repítettek szabadon.

Az emberek régen még jobban tudatában voltak annak, hogy szükségük van az Isten Szentlelkének erősítésére, vigasztalására és bátorítására. Ezért templomba is jobban jártak, hogy imádságukban, a gyülekezet közösségében kérjek Isten Lelkének erejét, amit Jézus is megfogalmazott: „Vesztek erőt, minekutána a Szentlélek eljő reátok...” (ApCsel 1,8).

Ezt az Igét Jézus Krisztus mondta magára nézve. Joggal. Amikor a názáreti zsinagógában, az akkori szokás szerint a kezébe adták a „Könyvet”, Ézsaiás próféta könyvét és abból olvasta a 61. részt, ahogyan Lukács evangélista megörökítette. Jézus Krisztus valóban Isten Szentlelkének erejével bírt. Megkeresztelkedése alkalmával fehér galamb formájában Reá szállott, ki is ábrázolódott, hogy Isten Szentlelkével jár e földön. Isten Szentlelkével felkente Őt „a mi legfőbb prófétánkká és tanítónkká, ... egyetlenegy főpapunkká, ... és örökkévaló királyunkká...” (HK 31. kérdés-felelet).

Ezért hirdette Ő a szegényeknek az evangéliumot, az örömmüzenetet, a töredelmes szívűeket gyógyította, a foglyoknak szabadulást hirdetett, a vakok szemeit megnyitotta, a lesújtottakat szabadon bocsátotta és hirdette az Úrnak kedves esztendejét (Lk 4,18). Milyen igaz ez Jézus Krisztusra nézve! Reánk nem? A Lélek ünnepén imádkoznunk kell Isten Szentlelkének minden áldásáért, erejéért, hatalmáért, mert a világ ma éppen mi reánk vár, hogy Krisztus erejével evangéliumot hirdessünk, no meg szabadulást a bűnből, a vakok szemeit nekünk is meg kellene nyitnunk, és nekünk is hirdetniünk kell az Úrnak kedves esztendejét.

Ezzel ellentétben azt tapasztaljuk, hogy annyi és annyi keresztyén szomorkodva, lecsüggesztett fejjel jár az élete útján. Olyan sok ember kétségkedik és nyugtalanodik a holnapot, a jövőt illetően. Olyan sokan keseregnek a betegség, a gyász, a keresztek, próbatételek miatt. Vajon miért?

Vajon nem azért, mert mi még pünkösöd előtt élő emberek vagyunk? Mi még csak sóvárgó emberek vagyunk, akik az ígéretekre várunk, esedezünk, vágyakozunk s közben koldusok maradunk. Mert nem elég csak

várakozni és vágyakozni. Kérni kell Isten Szentlelkének erejét és világosságát. Isten Lelkének fényénél meglátjuk, hol vagyunk, hogy nem maradhatunk bűneink mélységében. Nem elég ebből a mélységből isteni magasságokba vágyakozni. „Szüntelenül kérnünk kell” Isten Szentlelkét – ahogy

hitvallásunkban tanultuk konfirmációnk alkalmával –, hogy Ő erősítsen meg bennünket. Sok a teendőnk. Nem siránkozhatunk örökké. Nagykorú keresztyéneké kell már válnunk, akik valóban végezzük azt a missziói munkát, amelyre Jézus elhívott bennünket.

Hiszen hirdetniünk kell az evangéliumot a családban. A férj, a feleség várja ezt. Isten Lelkének tüze nélkül azonban egyszerű emberi szó marad. Vajon nem ezért vannak többen a kocsmákban, vajon nem ezért mennek az ifjak a diszkókba, mert a feleség, a férj, a hitves, az édesanya, az édesapa szava nincs átítatva Isten Lelke által? Látja-e rajtunk a világ azt az örömet, amelyet csak Isten lelke gerjeszthet bennünk? Nem jobb lenne Isten Lelkétől „megrészegülni”, mint az édes bortól, a kábitószertől?!

Vajon nem azért ürlnek ki a templomaink, mert Isten Igéjét nem járja át a bizonygátételünk, szolgálatunk alkalmával Isten Lelke?! Szolgatársaim, presbiter testvéreim, nőszövevényi munkások, ifjúsági-, gyermekmunkások, missziósok, diakónusok! Átjárja-e szolgálatunkat Isten Szentlelke?! Mert Isten Lelke ereje nélkül eredménytelen a mi munkánk!

Kérdés, a töredelmes, bűnbánó szívű embereket miképpen fogadjuk egy-egy istentiszteleten, egy-egy összejövetelen. Nem nézünk-e rájuk ferde szemmel, netalán még meg is rójuk őket! Sok megköötözött testvér

vergődik amiatt is, hogy mi nem tudjuk hirdetni nekik a szabadulást. Nem kínáljuk fel a lehetőséget számukra, hogy Isten Szentlelkének erejével beteljesedve van lehetőség a szabadulásra.

Körülöttünk beteg társadalomban beteg emberek vannak. Értük szóló imáinkat áthatja-e Isten Lelke? Vagy a betegekért csak gépiesen imádkozunk? S mi lesz a lelki betegekkel erőten imáink után?

Egyre több vak emberrel találkozunk. Ó, látnak ők. Nem fizikailag, nem szellemileg vakok, hanem lelki vakok. Olyan sok ember gondolja, hogy ő jó, becsületes, igaz. Hiszen imádkozik ő néha, templomba is eljár néha, de hát a mai világban élni is kell! S nem látják, hogy öngazultságukból a menekülés csak egy módon lehetséges: Ha megtérnek! Ez sem lehetséges Isten lelke ereje nélkül. Naponként imádkoznunk kell Isten Szentlelkéért, először, hogy bennünket tegyen látókká, aztán azért, hogy mások is meglássák, hogy mit jelent Isten lelkét bírni. Vagyis nem öngazulttan, hanem alázattal, hódolattal szolgálni az Isten dicsőségére és az emberek javára. Isten Lelke arra indít, hogy bátor tanúbizonyságok legyünk, minden élethelyzetben. Isten Lelkével beteljesedve Krisztusnak és másoknak élünk, és adunk.

Igy lesz e pünkösödben és minden évben reánk nézve az Úrnak kedves esztendeje. Azaz akkor, ha Isten Szentlelke által megteljesedve munkálkodunk ki-ki a maga helyén. A családban, a gyülekezetben és a világban. Isten Lelke által élvezve-hajtva, nem kérdezve, hogy mi lesz a jutalma.

Hogyan lehetséges ez? Emberi erő, akarat, képesség bizony nem elég erre. Imádkozni kell buzgón, kitartással, hogy Isten Szentlelke nap mint nap töltse ki reánk, hogy ne tántorítson el bennünket semmi sem a jó cselekvéstől. Ez Szentlélek nélkül nem lehetséges.

CSOMAY ÁRPÁD

Részvényilváníítás

„Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz én bennem, ha meghal is, él; És aki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal.” (Jn 11,25-26)

Mély együttérzéssel osztozunk dr. Hermán M. János előadótanácsos, lelkipásztor fájdalomában, szeretett testvére, **nt. Hermán István** nyugalmazott református lelkipásztor elhunytá alkalmából.

Megtartó Urunk vigasztalását kérjük a gyászoló család életére.

A HARANGSZÓ szerkesztősége

Bibliából versenyeztek az ifjak

Sokféle versenyről hallottunk már, amelyek akár a küzdelem, akár a győzelem szempontjából csiszolták és pallérozták az emberi lelket és elmét. A görögök és rómaiak a babérért küzdöttek, a maiak talán még értékebb érméért, de egy mindig fontosnak bizonyult, ez pedig a játékokon való részvétel.

Ha nem is évszázadokra, de egy évtizedes múlttal rendelkező vetélkedőre került sor Zilahon, a Wesselényi Kollégiumban: a X. Református Kollégiumok Közti Bibliaismereti Vetélkedőre. Március utolsó hétvégén Erdély és Partium kilenc református kollégiumának csapatai mérhették össze erejüket. A kétnapos rendezvényre minden kollégium benevezett. Az Apostolok Cselekedeteinek könyve volt a megtanulandó anyag, amelynek akár pontos tartalmi része, akár a könyv keletkezésének fontosabb ismérvei szolgálták a verseny témájául.

Kollégiumonként három diák és egy kísérőtanár érkezett, így a helyi csapattal együtt 36 személy vett részt a versenyen. A megérkezés öröme túl ismerkedéssel folytattuk az együttléteket, és hogy még szórakoztatóbb és szorosabb legyen a kezdődő barátságok köteléke, vendégeinknek egy gitáresttel kedveskedtünk. A gitárest első felében a kollégiumunk közkedvelt zenetanára és az általa alakított több, mint tíz tagból álló zenészcsoport megzenésített verseket ad-

A vetélkedőn Isten igéjének megismerése volt a tét, ahol mindenki látható és lelki értékeket nyert

tak elő. A hangulatot közkedvelt slágerekkel fokozták, melyek szövegei kivételről mindenki számára követhetőek voltak. A jókedvű éneklés már azt is elfeledtette velünk, hogy lassan véget ért az este, s csak onnan jöttem rá, hogy a vendégek másnap tudáspróba előtt állnak, hogy néhány diák a késői időpont ellenére, jegyzetekkel és Bibliával a kezükben mentek el szálláshelyeikre.

Másnap álmos és izguló szempárokkal találkozhattam, akik feszülten várták a verseny kezdetét. **Gál József**, a Marosvásárhelyi Kollégium lelkipásztora nyitotta meg az együttléteket egy jézusi példázat magyarázatával. Ezután megtörtént a versenyszabályok ismertetése és elindult a stopper. Két óra állt rendelkezésükre a diákoknak,

hogy a verseny első felének íráspróbáját elvégezzék. Ezt követte egy lehetetnyi szünet, és kezdődhetett a megmérettetés második szakasza. Itt a csapatok egyen-egyenként pár perces színdarabot mutattak be az ApCsel történeteiből. Komolynál komolyabb jelmezeket láthattunk, és olyan előadásokat, amelyek már-már művészi erővel hatottak a hallgatókra.

A rögtönzött színház után félelmetesen nehéz és csavaros kérdések hangzottak el a csapatok megfogalmazásában, amelyre a másik kijelölt csapatnak kellett helyesen felelnie. Olyannyira nehezek voltak a kérdések, hogy gyakorló lelképásztorként is olykor Biblia után kaptam, hogy megkeressem a helyes választ.

A verseny végén a résztvevő csapatoknak már csak azon kellett izgulniuk, hogy az összegyűjtött pontok alapján hanyadik helyezettek lesznek. Ebéd után ismét jöhetett a lazítás. Kollégiumunk tapasztalt történelem és tornaszakos tanára kirándulásra invitálta vendégeinket, melynek során nemcsak Zilah nevezetességeit tekinthették meg, hanem a Zsibói Botanikus Kertet és a közelben levő Sárkányok kertjét.

A visszavezető út ismét az izgalomé volt: vajon hány pontot értek el a csapatok? A záró áhítatot **Bogdán Zsolt**, a Zilahi Egyházmegye esperese tartotta, aki egyben

KÁNYA ZSOLT-ATTILA I.p.

FOLYTATÁS AZ 5. OLDALON

A VARADINUM NYITÓNAPJÁN ÜNNEPELT A HARANGSZÓ Az atyafiak közösségének nincs korlátja

Olvasható tortával ünnepelt a 20 éves Harangszó április 25-én. A nagyváradi Egyházkerületi Székház Bartók terme zsúfolásig megtelt ünnepelni vágyókkal. A Harangszó kollektícióból nyílt alkalmi kiállítás megnyitóját után **Barabás Zoltán**, a Partiumi Magyar Művelődési Céh igazgatója köszöntötte az ünneplő gyülekezetet.

Dr. Eszenyeiné Széles Mária nyugalmazott teológiai professzorasszony a Filippi 4,8-9 alapján tartott nyitóáhítatában kiemelte: nem felülről jövő rendelkezés, parancs az ige, hanem atyafiaknak szóló üzenet, testvéri szó, amely gondolkodásra készíttet és ugyanakkor leméri gondolatainkat. Az atyafiak közösségének nincs korlátja, se tér, se idő szempontjából, mert annak a nagy családnak a tagjai, amelyet Isten, az Atya hozott létre, aki Krisztus által munkálkodik, és a Szentlélek mindig újjáteremtő hatalma által helyezi rá az egész gyülekezetet, az atyafiak közösséget arra a fundamentumra, amelyet senki meg nem vehet.

Az évforduló kapcsán az igehirdető rámutatott: Harangszó közelebb vitt a Szentírás világához. Megjelentek kisebb tanulmányok, amelyek hitünkben erősítettek, egy-

házi híreket közöltek és segítettek bekapcsolódni abba a nagy családba, amelyben Isten a gazda. Adja meg a kegyelem Istene, hogy a Harangszó egyúttal kürtöző is legyen, amely hírül adja Isten csodálatos gazdagságát – mondta a teológiai professzor.

Az ünnepség során **Török Sándor**, a Lorántffy Egyházi Központ igazgatója Zsisku János: Ezékiel próféta könyörgése című versét szavalta el, majd az előadások között további versek hangzottak el. **Tőkés László** EP-képviselő ünnepi üzenetét **Sándor Lajos** tolmácsolta, majd *Szubjektív visszatekintés* címen érkezett a lap elmúlt két évtizedéről.

Radványi Károly, a Harangszó volt grafikai szerkesztője *Református sajtómúlt* címen tartott előadásában ismertette a két világháború között, a Királyhágómelléken megjelent református kiadványok listáját. Ezek a kiadványok (közöttük a kis és nagy méretű énekeskönyv, Istenes énekek című verseskönyv, stb.) mind a nagyváradi Kálvin Nyomdában készültek.

Somogyi Botond, az Erdélyi Egyházkerület Üzenet című lapjának főszerkesztője az egyházi média sajátosságairól beszélt. Az

Laptörténelem. Az alkalmi kollektíciókiállítással kezdődött az ünnepség

egyház sajtótevékenysége nem öncélú információközlés, hanem következetes és céltudatos ige szolgálat. Az egyháznak gyakorolnia kell a próféta kritikát a sajtón keresztül is, hogy tájékoztassa a híveket, figyelmeztesse azokat – szögezte le a testvéregyházkerület lapjának főszerkesztője.

Balászné Kiss Csilla ünnepi köszöntőjét követően az egybegyűlték elénekeltek a Szózatot, majd szeretetvendégség keretében kötetlen beszélgetéssel zárult az est.

K. G, T. Zs.

BEPILLANTÁS A TEOLÓGUSOK...

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

A lelkipásztorok képzése, nevelése meg lehetőségen zárt légkörben történik. Ugyanabban az épületben vannak a tantermek, a bentlakás és a konviktus (ebédlő) is. Talán ennek köszönhető, hogy sajátos hierarchia él a falakon belül. Volt idő, amikor az elsőévesek (golyák) a végzősöket magázták, és így köszöntek nekik: Békesség Istentől! Elsőéves voltam, amikor a bentlakásfelelős professzor a folyosón megszólította egyik évfolyamtársamat:

- Maga az évfolyamfelelős diák?
- Én csak egy egyszerű ember vagyok – mondta a teológus.
- Nem, az egyszerű ember én vagyok, maga csak egy golya! – válaszolta a bentlakásfelelős.

Computeremtől a saját számítógépig

Abban a szobában, melyben a nagy létszám miatt mi öten kaptunk helyet, most csupán két-három személy lakik. Akkoriban 50–60 diák volt átlagban egy évfolyamon, mára ez a létszám 20–25-re apadt. Megváltozott az oktatási rendszer is, nemrég vált államilag elismertté az intézet, és belépett a bolognai rendszerbe. Az alapképzés most négy év, mely után következik a két év mesteri képzés. Más egyetemekkel ellentétben a teológián mind a hat évet kötelező elvégezni ahhoz, hogy elhelyezkedhessen a végzős diák.

A bentlakásba két éve bevezették az internetet, ma már szinte minden diáknak van saját gépe. Annak idején mi csak a számítógép-termet (computeremnek nevezik a teológián) használtuk, hisz nagyon kevés diák engedhette meg magának, hogy saját gépet vásároljon. Emlékszem, milyen rendkívüli dolognak számított, hogy az ifjúsági elnököknek – jó barátunknak – páran összedobtuk a pénzt, hogy másodkézből számítógépet vásárolhassunk esküvői ajándékként.

Tokár Sándor szerint hátránya is van annak, hogy a bentlakásban is elérhető az internet. A diákok kevesebb alkalommal ülnek le beszélgetni egymással, ritkábban szerveznek közös programot, a közösségi élet beszűkült. Ezt az is elősegítette, hogy körülbelül egy esztendeje tilos az intézet-

A teológiai könyvtár

ben a dohányzás (a bentlakás szobáiban mindig is tilos volt). Azelőtt gyakran kiültek a diákok a folyosóra szivarozni, és elbeszélgetni az épp aktuális problémákról. Szesszióban, amikor már a tanulás miatt lerúgta az agyunk a szíját, mi is kimentünk, elszívtunk egy-egy cigarettát. Gyakran előkerült a gitár is, és a feszültséget azzal vezettük le, hogy elénekeltük a szesszió-bluest, melynek a szövegét ott helyben rögtönöztük.

Diáksajtó és diakónia

A diákoknak van saját rádiójuk is, a Ravasz Rádió. Hosszú ideig a folyosókon elhelyezett hangszórókon keresztül sugározták az adást. Egy ideje azonban csupán a szobákban elhelyezett számítógépes hangszórókon lehet hallgatni a műsorokat. Ezáltal kényelmesebbé vált ugyan a rádióhallgatás, de mivel az interneten számos rádió elérhető, sokkal kevesebben kísérik figyelemmel az intézeti rádió – amúgy igényesen szerkesztett – műsorait. Két lapot is működtetnek a hallgatók: a Quo Vadis általában a diáksághoz kötött kérdésekkel, eseményekkel foglalkozik, Az áldott orvos pedig kórházmissziós lap.

A teológus ifjúság számos diakóniai tevékenységben vesz részt. Működik a kórházmisszió, rendszeresen ellátogatnak a gyógyintézetekbe, beszélgetnek a betegekkel és istentiszteletet tartanak. Karácsony előtt zenés, műsoros előadással is kedveskedtek azoknak, akik az ünnepek alatt nem mehettek haza, amit nagy szeretettel fogadtak a kórházakban. Az elsőéves diákok naponta visznek ebédet időseknek, ágyhoz

kötött betegeknek. Évente egy személynek az étkeztetését a diákpénztárból fedezik. Egy magyarországi lelkész segítségével be szeretnék indítani a hallássérültekkel való foglalkozást is. A tervek szerint körülbelül tíz-tizenöt diák venne részt olyan képzésen, ahol alapfokon elsajátítanak a jelbeszédet, hogy kommunikálni tudjanak a halláskárosultakkal.

A szóránymisszió célja olyan kis létszámú gyülekezetekbe elvinni az igét, ahol havonta legfeljebb egyszer adódik alkalom istentisztelet tartására. Sok mezőszégi lelkészre négy-öt gyülekezet van bízva, nekik segítenek a teológusok hétfégi igehirdetésekkel.

Aktív kikapcsolódásra is van lehetőségük a bentlakóknak, a hátsó udvarban körülbelül tíz éve készült el a sportpálya. Tanítás után lehetőségük van a sportolásra, sőt évente kétszer focibajnokságot is rendeznek az évfolyamok között, amelyben a tanárok is részt vesznek.

A hivatás

Miután az ifjak kimerítően ecsetelték a teológusok tevékenységét, tudni szerettem volna, hogy milyen gondolatokkal, elképzelésekkel készülnek a hivatásukra.

– Édesapám lelkipásztor – mondja Vajda Gellért – így van némi fogalmam arról, hogy mivel jár ez a hivatás, bár engem is foglalkoztat például, hogy miként tudja el tartani a családját az a lelkész, aki egy maroknyi gyülekezetben szolgál, és hónapokon keresztül nem tudja felvenni a fizetését.

– Bár a teológiai évek alatt alkalmunk van igét hirdetni gyülekezetekben, a gyakorlati kérdéssel csak akkor szembesülünk, amikor kihelyeznek majd minket – fűzi hozzá Nánási Sámuel.

Bár úgy tűnik, hogy a lelkipásztorképzés a külvilágtól elszigetelten történik az intézet falai között, a teológusokat is ugyanazok a kérdések foglalkoztatják, mint a többi egyetemi hallgatót, ami a családalapítást, hivatás gyakorlását illeti, végül is: a pap is ember. Ezt akarta mondani az egyik atyafi asztalozás alkalmával egy keresztelőn. Rászóltak, hogy beszéljen halkabban, mert itt van a pap is, ám hamarjában ezt találta mondani: Miért? A pap se ember!

BIBLIÁBÓL VERSENYEZTEK...

FOLYTATÁS A 4. OLDALRÓL

köszöntötte a közelről és távolról érkezett vendégeket. A kísérő tanárok által alkotott zsűri elnöke: **Bustya János** lelkipásztor hirdette ki az eredményeket, hangsúlyozva, hogy ezt az alkalmat nem egyszerűen versenynek kell nevezni, hiszen Isten igéjének megismerése volt a tét, ahol mindenki lát-

ható és lelki értékeket nyert. A győztes a **Kolozsvári** Kollégium csapata lett. A második helyet a **Zilahi** csapat nyerte meg, míg a harmadik helyen **Nagyvárad** kollégiumának csapata végzett. Természetesen minden kollégium díjat kapott, annak elismeréseként, hogy vállalták a megmérettetést. A búcsúvacsoxa fénypontja a X. alkalomra készült több kilós ünnepi torta felszételése volt.

Nagy öröm, amikor gyermekeink és ifjaink nemcsak az élet kihívásaival versengenek, hanem az isteni ige szavait vesik tudásukba és lelkükbe. Illesse köszönet a Zilahi Református Wesselényi Kollégium vezetőségét és vallásánárait, akik ezt az alkalmat megszervezve, lehetőséget adtak egy szép és értékes találkozásra. Isten adja, hogy sok ilyen alkalomban legyen még részünk.

AZ ÉLET ISTENÉ - A ROMÁNIAI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATÁNAK BIOETIKAI KÉRDÉSEKKEL KAPCSOLATOS TANÍTÁSA (2.)

II. A művi terhességmegszakítás (abortusz)

1. Az életről szóló bibliai tanítás arra kötelez minket, hogy az életet – már indulása pillanatától kezdve – féltő tisztelettel óvjuk. Tiszteljük az édesanyákat és az anyaságot, neveljük a fiatalokat a szülői hivatásra. Különös kötelességünk védelmezni a magzat életét, felvilágosítani a szülőket minden, a megtermékenyített petesejt és a magzat elpusztításával járó eljárásról, de elsősorban a művi terhességmegszakításról. A magzat élete éppen úgy viszonylagosan önálló élet és Isten törvényének (a *Ne ölj!* parancsolatnak) tilalma és oltalma alatt áll, mint minden ember élete.

A református keresztyén gyülekezetnek tisztában kell lennie saját segítő megbízatásával, amikor a gyermekvállalásban érintett fiatalokat gondoskodásával körülveszi, konfliktusaik megoldásában pásztorilag részt vállal.

2. A magzat sérthetlenségének feladásáról csak nagyon kivételes helyzetben lehet beszélni, és csak akkor, ha az érintettek már minden más lehetőséget kimerítettek. A Zsinat szeretné mindenkiel megértetni, hogy a magzatelhajtás bűn, amely súlyos fájdalmat és szenvedést okoz minden érintettnek: az orvosnak, a családnak, az egész rokonságnak, a nemzetnek, a keresztyén gyülekezetnek, de elsősorban és legfőképpen az édesanyának. A szaporodásra és sokasodásra kapott parancsot megelőzi Isten áldása (1Móz 1,28). Ennek értelmében a felelőtlen terhességmegszakítás egyben áldásmegszakítás is.

A gyülekezet Isten színe előtti felelőssége, hogy osztozzék az érintettek fájdalmában és szenvedésében (különösen az édesanyáéban), amikor ezt a nehéz erkölcsi döntést meghozzák.

3. A református egyház tanítása szerint a természetjogból és nem a Szentírásból következik az a vélemény, hogy embernek tekintendő az is, aki még csak ezután lesz ember: a magzatot így a személyiség védelmének joga és más emberi jogok illetnék meg. A világi törvényekkel egybehangzóan elfogadjuk, hogy ilyen jog csak az élve született utódokra vonatkozik.

A terhességmegszakítást summásan gyilkosságnak nevezni nemcsak jogilag, de keresztyén etikai szempontból is túlzás. Hiszen ha bibliai alapon elfogadjuk azt, hogy Isten az élet érdekében az élet feláldozását is kérheti, akkor a terhesség művi megszakítását bizonyos, az alábbiakban felsorolt esetekben, orvosi véleményezés alapján indokoltnak tartjuk:

- ha a terhesség további fenntartásával az édesanya élete veszélyben van;
- ha a terhesség fenntartásától vagy a születéstől az anya szellemi-lelki összeomlása várható;
- ha a születendő gyermek nagy valószínűséggel fogyatékos lesz;
- ha a terhesség nemi erőszak következménye, kivéve, ha az édesanya vállalja gyermekét;
- ha a leendő édesanya kiskorú.

Az egyház kötelessége, hogy a fenti hátrányhelyzetekben lelkigondozóként álljon az édesanya mellé, egészséges és befogadó közösségként vegye körül az érintett nőket és házaspárokat. Az érintetteknek meg kell tudniuk, hogy az egyházban mindig számíthatnak közösségi támogatásra, lelki vigasztalásra és szakszerű tanácsadásra.

Viszont hangsúlyozzuk, hogy a fenti öt esetben csak a bűnbánat feltétele alatt fogadhatjuk el a terhességmegszakítást. Az az édesanya, aki kénytelen az abortusz mellett dönteni, nem nyerhet eleve felmentést a „ne ölj!” tilalma alól. Bármilyen áldozattal jár is mindegyik felsorolt esetben a születendő élet melletti döntés, az édesanyát mind a vállalásért, mind a nem vállalásért hozott személyes áldozata miatt tisztelet illeti meg.

A Romániai Református Egyház tanítja, hogy a születendő életet, már indulása pillanatától kezdve, féltő tisztelettel óvni kell. Isten mind a születendő, mind a megszületett gyermekeket a család és a gyülekezet oltalmazó közösségébe helyezte, ezért egyházunk támogatja a keresztyén házasságot és a családot.

Arra hívja fel mind a hívőket, mind az egyházon kívüli társadalmat, hogy tiszteljék az édesanyákat és az anyaságot, a szülői hivatásra neveljék a fiatalokat. Tagjai számára különös kötelességnek tartja védelmezni a magzati életet, amelynek elfogadása Isten áldásával jár, elutasítása vagy elpusztítása pedig az áldás visszautasítását jelenti.

Presbiterköszöntés Misztótfaluban

A Misztótfalui Református Egyházközség a Nagybányai Egyházmegye kebelébe tartozik, szörfvényaival együtt 222 lelket számlál. A tavaly újjáalakult presbitérium határozatában döntötte el, hogy virágvasárnap emléklappal és Bibliával, ünnepi hangulatban kö-

szönti és köszöni meg a hatvanadik életévüket betöltött és leköszönt presbiterek munkáját. Kettős ünnep volt ez az alkalom, hiszen Krisztus Urunk jeruzsálemi bevonulására és Egyházközségünk idős előljáróira emlékeztünk.

Az ünnepeltek Ecsedi Árpád lelkipásztorral

A virágvasárnapi ünnepi istentiszteletet követően, Ecsedi Árpád lelkipásztor az úrasztalánál felolvasta az 1Tim 3,13-at: „Mert akik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek maguknak.” Ezt követően, igei beszédében megköszönte azon presbiter testvérek munkáját, akik hosszú éveken keresztül szolgálták az Egyházközség ügyét. Fontos erről beszélni, hiszen sokakban elhidegült a lélek, és nem vállalják a presbiteri tisztséget napjainkban. Másrészt felhívta a figyelmet a szolgálat fontosságára, és a staféta átvevésre, hiszen át kell venni az elődöktől a munkát, és tovább kell vinni becsülettel és tisztességgel, szolgálva Istent és embert egyidőben.

Így adtunk hálát Istennek hét leköszönt presbiterünkért. Sajnos betegség miatt nem tudtak mind eljönni, de családtagjaikon keresztül képviselték magukat. A jó Isten áldja meg őket erőben, egészségben, hogy a kis család és a nagy család gondoskodó szeretetét érezzék további életükben.

DISPUTA

Mikor könnyű a zene?

Akkor könnyű a zene, amikor az ember könnyűvé, felületessé válik. Amikor a zene csak kiszolgál – hagyományt, szokást, vagy ritmusérzéklet, fiatal vérpezsdülést – de nem szolgál, nem köt össze se egymással se Istennel.

Zene és istentisztelet mindig is összetartozott, olyannyira, hogy gyanítható, a legrégebbi időkben Isten imádásának közös megélése kizárólag zenei módon történt. Egyrészt azért, mert még nem volt leírt bizonyossága a Kijelentésnek és a tanítás megőrzésére és továbbadására a verseszenés mód volt a legbiztosabb, másrészt pedig azért, mert a közös éneklés, zenélés – a zene jellegénél fogva – összekötötte, harmóniába hozta a közösség tagjait.

Vitán felül áll tehát az, hogy milyen nagy szükség van zenére az istentiszteleten – érte ezen minden olyan alkalmat, ahol ketten vagy hárman az Istenre figyelés szándékával összegyűlnek. Am a zene nemcsak kultikus volt és van jelen az emberi közösségekben, hanem sok más életérzés, indulat, vágy és gondolat kifejezése is zenében történt és történik. Minden zene jelent tehát valamit, spirituális gyökere, tartalma és célja van. Éppen ezért nem minden zene alkalmas arra, hogy imádságként és imádként kösse össze az Istenre figyelőket.

Hajlamosak vagyunk a zene súlyát és gyülekezeti alkalmasságát annak korával összefüggésbe hozni, mintha a régi lenne a fajsúlyos, értékes és a modern, a mai lenne a könnyű, értéktelen. Elég viszont csak az ókori fátyoltánc tamburinzenéjének, a középkor lovagtribadúrjainak vagy Ravel Bolerójának érzelmi fűtöttségére, a középkori francia sanzonok felületességére vagy Wagner zenéjének mitikus komorságára gondolkunk, hogy nyilvánvaló legyen, hogy attól, ha valami régi, még nem feltétlenül hasznos az Isten értésére való hangolódásra.

A zene akkor könnyű, ha nem vezet sehova, ha önmagáért vagy az emberért, az ember kiszolgálására van. Lehet az szimfónia, népdal, de akár

zsoltafeldolgozás is, ha az ember körül forog, ha formájában és tartalmában csak az embert látja, akkor könnyű marad.

Ha viszont a zene Istent keresi, ha spirituális úton vezet, akkor értékessé, sőt, hasznossá válik, még akkor is, ha nem orgonajátékként hanem gitárakkorként jelenik meg az istentiszteleten.

A zenei forma sok tekintetben meghatározó az azt befogadó számára, mert míg a fiatal nehezen átélhetőnek érzi az orgonajátékokat, addig egy idősebb a gitárjátékokat vagy a ritmusosabb formavilágú zenét fogja zavarónak érezni. Ez nem annyira a zenével, mint megjelenési formával van kapcsolatban, hanem sokkal inkább az embernek, az istentiszteleten részt vevőnek a személyes világával, életérzésével és szemléletével.

A mai, modern világban nem az újszerű, fiataloknak is tetsző zenei forma jelenti a legnagyobb veszélyt az egyházra nézve. A modernség problémáját az egyházban nem feltétlenül a zenei formavilágok elutasításával kell tehát kezelniünk, hanem sokkal inkább a református modern életérzés és szabadság egyházi megjelenési formáira kell nemet mondani, mint a közönséges beszédmód, az alkoholfüggőség és a házassági hűtlenség hallgatolagos elfogadása, valamint a nagyfokú egyházkerülés – hogy csak a legégetőbbeket említsük.

Minden zenének a titka a harmónia és minden zenének, ami összeköt, harmóniát teremt, idősök és fiatalok sajátjuknak érzik és Istenre mutat, annak helye kell legyen a gyülekezet életében. Ott, ahol elutasítás, esetleg generációs ellentétek nehezítik a gyülekezeti harmóniát, ott nemcsak az egyházzene, hanem a szövegek is el fognak nehezülni.

ISKY ISTVÁN

(Berkesi Sándor: Könyvzene? Istentiszteleten? című vitaindító cikkét lapunk 5. számában közzöltük. Továbbra is várjuk a témában olvasóink állásfoglalásait, véleményeit, pro és kontra. A szerk.)

DERŰS PERCEK*

Az elmaradt zsakett-váltás

Kálvin János születésének 400 éves jubileumán, 1909-ben nagyszabású ünnepség zajlott Genfben, ahol a világon élő református egyházak küldöttségekkel képviseltették magukat. A magyar reformátusságot mintegy 145-150 főnyi delegáció reprezentálta. Volt is meglepetés a világ reformátusainak Genfben megjelent küldöttei körében, mert álmukban sem gondolták, hogy Európa legnépesebb református egyháza a magyar, a maga akkor megközelítőleg három milliós lélekszámával.

A magyar küldöttek között utazott Görömbei Péter nagyállói esperes, aki széleskörű tudású, számos könyvet, cikket írt egyházi férfiú volt, de rusztikus viselkedése is emlékeztetett. Igen szeretett jó magyar ételeket enni, aminek nyomai

feltűnően láthatók voltak azon az erősen viselt, kifényesedett zsaketten, amit hétköznapi és ünneppal, reggeltől estig állandóan hordott. Közégyházi költségen készítették számára egy vadonatúj zsakettet azzal a céllal, hogy Genfben megérkezve már abban szállhasson le a vonatról. A célállomáshoz közeledve előrukkoltak a zsakettváltás kérésével, mutatván a pontosan rá szabott új zsakettet. Sajna, minden rábeszélés hiába valónak bizonyult, mert Görömbei Péter ezzel a rövid mondattal utasította el az ajánlatot:

– Hadd lássák a kákabélű franciák, hogy eszik egy magyar református esperes.

CSOHÁNY JÁNOS

* Aki hisz, az derűs, és derűje Istentől származik – XXIII. János pápa

POSTALÁDA

Lélek, fogd kezem

A kézfogás a bizalom, a biztonság, az öröm, a segítségnyújtás jele. A sok mindentől féltő kisgyermek megnyugszik, ha kicsi kezét szülői, nagyszülői vagy nagyobb testvér kezébe teheti. Kézfogással fejezik ki örömlüket találkozáskor a barátok, ismerősök. Boldog az a bajbajutott, szenvedő ember, akinek segítő kezét nyújtanak, hogy megkapaszkodjon benne. A kézfogás mindig szeretetet sugároz, örömet ad a kézfogónak és a kézen fogottnak egyaránt.

Vajon tudunk-e a mi kézfogásainkkal kellőképpen bizalmat, segítséget, örömet is nyújtani? Hisz kezünk testünk alkotórésze, amiről azt mondja az ige: „a test erőtlenné válik testünk, mikor az irigység, önzés, harag, büszkeség, gőg, cinkosság, gyűlölet benítja meg a lelkünket. „Meggötözött emberi lelkek / bilincsiüket jajgatva rázzák / Mikor oldja fel végre őket / győzelmes hit és imádság?” (Füle Lajos: Emberek)

A hitből fakadó imádságnak hatalmas ereje van a mi életünkben. Gyökeresen meg tudja változtatni azt; megkoszosozza erőnket, ha gyengék vagyunk; jó útra vezet, mikor eltévedünk; gyógyít, mikor betegek vagyunk; vigasztal, mikor szomorúak vagyunk. Az imára kulcsolt kezek két kézzel akarnak és fognak megkapaszkodni az Úr nagy és szent kezébe. „Fogjad kezem, oly gyenge vagyok érzem, / Hogy nélküled én járni nem tudok. / Fogjad kezem és akkor jó Megváltóm, / A félelmemre többé nincsen ok.” (479. dics 1.v.)

Ez a kézfogás nem hasonlít más kézfogásokhoz, hiszen itt fizikai értelemben csak egy kéz látható, a másik csupán érezhető. Urunk és Megváltónk Lelke által fogja a kezünket, ami láthatatlan, de érezhető. Érezni lehet azt a bátorító, vigasztaló, gyógyító, jó cselekedetre buzdító nyugalmat, ami eltölt bennünket. Fényt, reményt, új célokat, új erőt hoz életünkbe, s végtelen bizalmat az Atyában és a Fiúban: „Aki az Úrban bíznak, erejük megújul.” (Ézs 40,31)

Ezzel a megújult erővel pedig bátran meg lehet fogni sok embernek a kezét. Ezáltal már biztos, hogy igazi örömet, segítséget, bátorítást tudunk adni az arra rászorulóknak. Tovább adjuk így egy részét annak a sok áldásnak, amiben mi is részesülünk Isten kegyelméből, a lelki kézfogás által.

*Lélek, fogd kezem,
Hogy könnyeket töröljek,
Elesettet felemeljek,
Simogassam a félénket,
Segítem a gyengéket.
Beteget ápoljak,
Csüggedőt vigasztaljak.*

KOVÁCS ÉVA, Mezőtelki

TEMESVÁRON ÉS ARADON VENDÉGSZEREPELT A REFSONOR KAMARAKÓRUS. Április 11-én vasárnap, a Temesvárbelvárosi gyülekezet délelőtti istentiszteletén lépett fel a sepsiszentgyörgyi Református Kollégium Refsonor kamarakórusa. Aznap az Arad-mosóczi gyülekezet délutáni istentiszteletén is szolgált a kamarakórus. A fellépést közös ifi-est követte a gyülekezet fiataljaival.

A Refsonor kamarakórus

ZSIDÓ TÖRTÉNETI MÚZEUM NYÍLIK NAGYVÁRADON. Tőkés László, a PKE elnöke sajnálatát fejezte ki, hogy az egyetem és a Nagyváradi Zsidó Hitközség közti tíz éves tárgyalássorozat eredménytelenül zárult. „Úgy gondoljuk, hogy méltó módon meg tudtuk volna őrizni a váradi zsidóság emlékezetét” – mutatott rá a volt püspök, április 16-i sajtóértekezletén. A PKE hangversenytermet rendezett volna be a zsinagógában. A hitközség végül a nagyváradi önkormányzattal állapodott meg, ennek értelmében az épület használati joga 25 évre a Körösvidéki Múzeumhoz kerül. Az 1930-ban épített zsinagógában, a tervek szerint

négy éven belül zsidó történeti múzeumot rendeznek be, hazai és európai uniós pályázatokból.

F. T.

HIBAIGAZÍTÁS. Lapunk idei 6. számának mellékletében, az Átvilágító bizottság működési szabályzata 2.1 alpontjának első mondata helyesen: „Első ülésén a Bizottság megállapítja munkarendjét, és az átvilágítás hatálya alá eső érintettek névsorát a Partiumi Közlönyben folyamatosan közzéteszi.” A 2.3-as alpont második mondata helyesen: „A lezárt ügyek ügycsomóit az Igazgatótanács irattárában helyezi el, s a végleges határozatot a Partiumi Közlönyben nyilvánosságra hozza.”

PÜSÖK SÁNDOR CSABA, az Átvilágító Bizottság elnöke

FELEKEZETI DEMOGRÁFIA A PARTIUMBAN. Elsősorban a kivándorlás miatt csökkent a hívők száma a partiumi történelmi egyházakban. Szilágyi Ferenc egyetemi oktató szerint a partiumi római katolikus gyülekezetek erősebben tartották magukat, mint a protestánsok, 1992 után mégis súlyos létszámbeli veszteségeket könyvelhetett el mindkettő. Kizárólag saját nyolc éves kutatásának eredményei azok az információk, amelyeket a történelmi egyházak partiumbeli demográfiai helyzetéről gyűjtött össze Szilágyi Ferenc, a Partiumi Keresztény Egyetem földrajz szakos tanára. Kutatásai szerint 1900 és 1930 között, az első világháború ellenére, a katolikus közösségek még gyarapodtak. Az 1920-as trianoni békeszerződést követően az addig működő szervezeti egységek szétdarabolódtak, később a második világháborút követő diktatúra az egyházak számát is csökkentette, a hívők akkori lélekszámáról pedig igen kevés adat lelhető fel. Az azonban biztos, hogy Bihar megyében – egyelőre csak ennek teljes feltérképezésével végzett a kutató

– csak a déli településeken csappant meg a hívők száma, az északi rész, Érmellék robanásszerű növekedést produkált. 1992 és 2002 között azonban a katolikus és a református egyház tagjai közül mintegy tízezer költöztek külföldre a megyéből, ezzel jelentősen csökkent a hívők aránya. Ezzel együtt az elmúlt száz évben a római katolikus egyház csak kétszázalékos, míg a református tízszázalékos csökkenést könyvelhetett el. A 2002-es romániai népszámlálás adatai szerint a 600 ezer fős Bihar megyében 155 ezer magyar élt – tájékoztat az MTI.

REFORMÁTUS ÚJSÁG INDULT AZ ÉRMELLÉKEN. Egyházmegyei lapot alapított a 37 gyülekezetből álló Érmelléki Református Egyházmegye. A *Református Érmellék* címet viselő kiadvány első száma áprilisban jelent meg, 16 oldalon. Az egyházmegyei gyülekezeti lapja a tervek szerint kéthavonta jelenik meg, főszerkesztője Kulcsár Árpád értarcsai lelképásztor. A szerkesztőség további tagjai: Illyés Tamás, Jakó Sándor Zsigmond, Mike Pál, Oroszi Kálmán és Rákosi Jenő, valamennyien lelképásztorok. A lapban közölt cikkek egy része a világhálón is olvasható, az egyházmegye <http://ermellek.blogspot.com> című blog-oldalán. A Harangszó szerkesztősége szeretettel köszönti az Érmelléki Egyházmegye kiadványát, kívánva, hogy áldással szolgáljon leendő olvasói számára.

FELHÍVÁS. Néhai Nánássy Dániel református lelképásztor egykori könyvtárát szeretné a család helyreállítani. Szeretettel felkérnek mindenkit, akinek a tulajdonában olyan könyvek találhatók, amelyekben a fent említett lelképásztor neve található, hogy azokat ajánlják fel megvásárlásra a család számára. Kapcsolatfelvétel: balintkzaban@mailbox.hu, ill. 0734.862-368.

Margittai lelkészbeiktatás

A tavaly szeptemberben Margittáról eltávozott parókus lelkész, Fazakas László utódját novemberben választotta meg a presbitérium. Kovács Gyula decemberben vette át az egyházközség irányítását, ünnepélyes beiktatására pedig április 25-én vasárnap délután került sor.

A zsúfolásig megtelt istenházában elsőként Csúry István, a Királyhágómelléki Egyházkerület püspöke köszöntötte az egybegyűlt híveket és meghívott vendégeket. A püspök igehirdetése után Gellért Gyula érmelléki esperes hirdette Isten ígétjét és ik-

tatta be Kovács Gyulát, átadva neki a Bibliát, a templom kulcsát, valamint az egyházközség pecsétjét.

Az új lelképásztor, eskütétele után meghatódva osztotta meg érzéseit a gyülekezetel, elmondva, hogy ez a nap többszörös örömet jelent számára. Margittaként ebben a templomban konfirmált, közel két esztendőig itt volt segédlelkész, itt kötött házasságot és immár a gyülekezet lelképásztoraként állhat ki a hívek elé.

A gyülekezet nevében dr. Kürti László főgondnok köszöntötte Kovács tiszteletet

és családját, majd az Érmelléki Egyházmegye jelenlévő papjai egy-egy igeverssel kérték Isten áldását paptársukra. Jelen volt és köszöntőt mondott Májernyik Mihály római katolikus, Zorel Miclăuş görög-katolikus és Ioan Őugar ortodox pap is. A város vezetősége részéről Dorel Talpoş polgármester és Pocsaly Zoltán alpolgármester támogatásukról és együttműködésükről biztosították Kovács tiszteletet és az egyházat.

Az ünnepi alkalommal rövid műsort mutatott be a nemrég megalakult egyházi énekkar, valamint az ifjúsági csoport. Az ünnepség a Himnusz eléneklésével zárult.

TÓTOS NORBERT

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Gyülekezeti Lapja
ISSN 1221 - 8323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Felelős szerkesztő: Fábián Tibor. Olvasószerkesztő: Babes Ar dai Erika. Tördelőszerkesztő: Kraftsikné Petrikó Ildikó. Képmunkatársak: Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea (Nagyvárad), str. Moscovici (Szilágyi Dezső u.) nr. 14. Tel.: 0259/416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://harangszo.blogspot.com. A terjesztés a lelkései hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.

LAPTÖRTÉNELEM

Szubjektív visszatekintés

A húszéves Harangszó „ehető kiadása” az utolsó morzsáig elfogyott

1. (H)őskor

Az őskor előtt is volt persze valami. Hogy mi? Hát a semmi. Ha csak valaminek nem nevezhető az éhség. A fizikai mellett a még nehezebben elviselhető: a szellemi. A nem létező iratmisszió, az írott szó utáni vágy, az íróasztalok dugott zugába rejtett írások, a némaságra ítélt gondolatok ideje volt ez. Az 1989-es egyházi változásokkor ezért fogalmazódott meg már 1990 legelején a gondolat, hogy kell újság! Nem egyszer jut eszembe egyik akkori társunk sok esetben elmondott és (a nagyotmondásért általunk megmosolygott) mondása: Fiúk, ma történelmet írtunk! A mai ünnepség bizonyítja, hogy lám, ha nem is mindig, de az újsággal mindenképpen azt írtunk, hisz immár 20 éves történelme van. Sajnos az csak utólag derült ki, hogy az írónak egy része profi volt, mert előtte a társairól is aprólékos írásokat juttatott el, - no nem a szerkesztőségekre.

Az őskort én a Farkas Antal és Gavrucza Tibor főszerkesztői időszakára tenném. Nekivágtunk, hályogkóvacsokként, anélkül, hogy tudtuk volna mibe kezdtünk. Más újságot olvasni és egészen más szerkeszteni. Bennünket sodort a lelkesedés, az akarat, a jószándék, a tudást helyettesítettük az ízléssel, a ráérzéssel. Sok volt a belső vita, amire építkeztünk. Volt, aki keresztyén irodalmi folyóirat mellett kardoskodott jeles szerzőkkel és volt a másik tábor, aki gyülekezeti lapot szeretett volna látni. Végül, mint a példa is mutatja, az utóbbiak győztek. Súlyom Lajos rövid, majd Radványi Károly hosszú ideig tartó segítségére alapultt a szerkesztés kivitelezési részében. Talán ez volt a legvidámabb periódus is. Gavrucza éjszakai szerkesztései, akatáskában hordott irodája és főszerkesztősége, kitünő humora,

velencei nagynénjeiről szóló történetei a legjobb gyógyszernek bizonyultak stressz és fáradtság ellen.

2. Ókor

Ez a Bereczki András főszerkesztői ideje. Ebben a korban a szerkesztőség egyfajta klubként is működött. Egész nap élet volt benne. Szinte nem volt olyan Váradot felkereső lelkész, aki ne jött volna be legalább egy jónapotra, egy rövid beszélgetésre. Ekkor hoztuk létre néhány kollégámmal a Sörös Alapítványt is. Volt egy nyüzött diplomamatáskánk, amibe pont 5 sörösüveg fért el. Így minden betérőnek jutott egy pohár sör, vagy kávé, ami mellett megvitathattunk mindent. Ma is nagy szeretettel gondolok ezekre az alkalmakra és be kell vallanom: hiányzanak!

A lap pedig élt és aki úgy érezte, hogy mondanivalója van, megoszthatta az olvasókkal. Talán ez volt az az időszak, amikor egyházipolitikailag a legszínesebb volt az újság.

3. Középkor

Jakabffy Zsolt időszaka ez. Zsolt fiatalemberként, sok elfoglaltság között végezte ezt a feladatot. Pártkatonaként vigyázta, hogy mi jelenik meg az újságban, de nem volt könnyű dolga az akkor már tapasztalt vén rókáknak számító magamfajtákkal. Belső munkát végzett és hagyta dolgozni a körülötte lévőket. Annnyit még megjegyeznék, hogy ekkor volt a legvonalasabb a lap. Jakabffy által azt a dicsőséget is magunkénak tudhatjuk, hogy egy főszerkesztőnk most Amerikában öregbíti hírnevünk.

„Hittem, azért szóltam” (Zsolt 116,10.)

1989 – Tanévkezdés

Megnyílt újra az ország két magyar tanítóképzőjének kapuja. Nálunk, Nagyváradon, a szomszédban, megszólalt a harangszó.

Nem a templomban, nem hangosan, de imádkozom, legyen áldásokkal tele új tanévünk.

Újra szól a harang. Vasárnap van. Otthon most indulnak szüleim templomba, én nem mehetek ide a szomszédba sem, mert kötelező a meditáció, a nevelőnő szemmel tart mindent és mindenkit. Tanulni kell és hallgatni. Sőhajtozok, fohászok, bizakodok, lelkem mélyén reménykedem, hogy lesz majd egy szabad világ, amikor nyíltan megélhetem a krisztusit.

1989 – Karácsony

Szabadságról zúgnak a harangok. A képző kapuja zárva, de templomaink kapui tárva-nyitva. Aki hitt és hisz, aki remélt és remél, imádkozik, énekel. Nem titokban, nem csak a lélek mélyén. Nem lehet hallgatni. Társaimmal, a nemzet leendő napszámosai sorában, tervezgetek, ringatok egy Krisztusban szabad, más, új és jobb világ bölcsőjét. Megszületett Isten Fiával egy új lehetőség, amit csak reméltünk, amiről csak álmodtunk, ami Isten megismételhetetlen ajándéka. Éreztük magunkon a megnövekedett felelősséget, ami a szabadsággal érkezett.

1990. február – az első Harangszó

Krisztusban nyert szabadságot hirdet.

A képző kapuja a templom felé is tárva-nyitva, szól a harang. Szüleim otthon, én itt indulok templomba.

A püspöki palota kapuja is tárva-nyitva, már nem csak bőrkabátosok és vörös nyakkendősök lépnek be, hanem ember formájú örvendező és sietős férfiak. Ők azok, akik Nagyváradon a templomok harangszavai mellett Istenhez és a református anyaszentegyházba hívogatják a partiumi református magyarokat.

2010. április 25. - Húsz éves a Harangszó

Szól a harang. Nagyváradon, a történelmi helyen, a bölcső-helyen nyitva az Egyházkerületi Székház kapuja. A képző kapuja sem a régi, minden más lett húsz év alatt. Jobb, krisztusibb?

Imádkozom, legyen áldásokkal teli a húszéves visszatekintés és a folytatás is. Sőhajtozok, fohászok, bizakodok. Remélem, hogy a bölcső jel marad az elkövetkezendőkre is. Azok, akik ringatták s most már az érett, felnőtt korút nem tudják ölbe venni csak körbevenni, ember formájúak maradnak, mint 20 évvel ezelőtt, a születésnél.

Hálás vagyok Istennek, hogy mindeddig megsegített minket az Úr, minden nyomorúság, baj, gond,... ellenére.

Érmihályfalván harangoznak egy több mint 500 éves haranggal. Ez a harangszó szinte egy-

Kedves emlékező és ünneplő Testvéreim!

Kényszerű távollétemben ezúton küldöm testvéri köszöntésemet.

Az „**elnémult harangok**” földjén Isten iránti hálaadással gondolok vissza a Harangszó húsz évvel ezelőtti megalapításának kegyelmi pillanatára és mindazok szolgálatára, akik az eltelt két évtizedben „harangozói” voltak ennek a szent ügynek.

Velem készített első interjújában a lap első főszerkesztője akkor azok „**boldogságát**” hangsúlyozta ki, akik „háborúságot szenvednek az igazságért”. Manapság sok

esetben és sokféleképpen nem az igazságért szenved az Olvasó és az Író, a Lapkészítő, hanem a reánk telepedő hazugságtól. Ez viszont már egyáltalán nem jelent „boldog szenvedést”. Egyházunk maga és a németek által félrevinni akart Harangszó is jól ismeri ezt a felemás érzést.

De túl mindenén és a húsz év apályain, ma hálaadással osztozhatunk azok örömében, „akikért a harang szól” – szükség esetén a veszedelmet jelezve, máskor pedig az Evangélium örömeit hirdelve. Miként húsz évvel ez-

előtt, most is azt „Kívánom, hogy ez a harang ne némuljon el. Ehhez pedig – továbbra is – arra van szükség, hogy Egyházunk megújuljon” (Harangszó, I. évfolyam, 1. szám).

A Harangszó egész Csapatának, az ügy iránt elkötelezett **Fábián Tibor** szolgátságának, valamint **Radványi Károlynak**, az ügy nemes lelkű veteránjának ezekkel a gondolatokkal küldöm jókívánságaimat:

2010. április 25. Nagyvárad

TÓKES LASZLÓ

SZUBJEKTÍV VISSZATEKINTÉS

FOLYTATÁS AZ I. OLDALRÓL

4. Ujkor

Csúry István időszak. Szinte a születéstől ott volt a lap körül, címeikkel és cím nélkül. Az ő időszakát két részre kell osztanom. Az első, amikor még nem volt egyházkerületi tisztsége. Ekkor napi, élő kapcsolatot tartott a munkatársakkal. Kiegyensúlyozott, kivitelezésben, szerkesztésében már profi újságot tudott az olvasó kezébe adni. A szerkesztői közös munkát érvényesítette, a több szem többet lát elvél, ami hasznára vált a Harangszónak. Erre lehetett alapozni a második időszakát, amikor kerületi elfoglaltságai miatt szinte átadta a szerkesztés napi feladatát munkatársainak és ez nem zavarta meg a folytonosságot. Azért zűrösebb esetekben áldását kértük a közlendőkre, még akkor is, ha tudtuk, hogy ránkbízva a végső döntést, de vállalja az esetleges felelősségrevonást.

5. Jelenkor

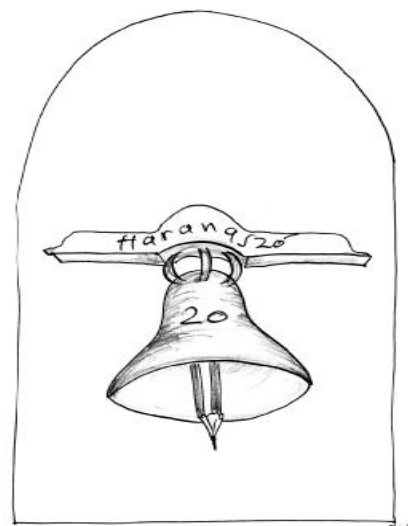
Fábián Tibor az arculatváltást, a profi szerkesztési elvet, a tervszerűséget hozta meg az újságnak. Az újítások mindig ve-

gyes érzelmeket szülnek. Van, akinek tetszik és van, akinek kevésbé. Ő még annyira az út elején jár, hogy csak később dől el, milyen az ő személye által meghatározható Harangszó-kor. A jelent egyébként sem szabad értékelni. Ezért csak annyit mondok: hajrá, Tibor! Ne felejtse, hogy a főszerkesztőség egyfajta ugródeszka. Farkas Antal Váradra, Gavrucza esperességre, Jakabffy az Egyesült Államokba, Bereczki vitézi szék-kapitányságba, Csúry püspökségre ugrott innen indulva.

Végül engedtessek meg magamról szólni, hogy jó volt-e a lap körül babáskodni és jó volt írni. Mikor fellapozom a Harangszó gyűjteményét és előkeresem benne régi cikkeimet, örömmel olvasom újra és ma is vállalom őket, sőt elcsodálkozom némi nagyképűséggel, hogy milyen jó gondolataim voltak. De hát az emlegetett Gavrucza bölcsességeket megjegyeztem és ezek közül az ideillőt idézem is: könnyű annak szerénynek lenni, akinek nincs mivel dicsekedni.

Akkor én most megveregetem a vállam és megdicsérem magam: lehet, hogy öregedtél 20 évet, kopaszabb, pocakosabb, meg rövidlátóbb is lettél, meg szegényebb is és gazdagabb is, de nem változtál semmit Lali! Még egyszer boldog születésnapot Harangszó!

ÜNNEPI FIRKA

Szeretett Testvérek! Isten segítse az újságot a jó hír beharangozójának lenni a következő években is Adorjáni László

„HITTEM, AZÉRT SZÓLTAM“

FOLYTATÁS AZ I. OLDALRÓL

idős a reformációval. A harang kopik, de nem kopott el, harangszava évszázadokon keresztül sem hallgatott el.

Kedves Harangszó!

20. születésnapod alkalmából kívánom, hogy ne kopj el! Maradj egyidős az 1989-es szabad harangszóval, akármilyen szelek marják, vésik falaidat, te hirdesd a Krisztusban elnyert szabadságot! Most, hogy felnőtél, beléptél az érettség korába, indulj tovább még fiatalosabb erővel, lendülettel megvalósítani azt a nemes célt, amiért megszületél, amiért ringattak és felneveltek. Ne felejtse el, honnan indultál, kik növeltek, maradj hűséges Uradhoz, és az igazakhoz. Körbe vesszünk emlékekkel, biztatással, jókívánságokkal. Maradj igehirdető, gyümölcstermő, a kísértéseket legyőző, tisztánlátó és tisztán látható a hit nemes harcaiban. A Királyhágón túl légy kürtöző is!

Reménnyel telt meg szívem. Lelkem, teroem, álmaim újra átjárja a Harangszó, a Feltámadott szava.

A résztvevők egy része az ünnepségen